

VIII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1914. 3. szám.

Budapest, január 18.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre -- 12 korona
Félévre -- -- 6 korona
Negyedévre -- 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyc'em-u'cza 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Lefegyverzés — tekintély.

Írta Szmarcsenka Ervin, m. kir. csendőrfőhadnagy.

Csak futólag is átlapozgatva a „Csendőrségi Lapok”-at, mindenkinek feltűnhetett, hogy úgy a szolgálatban álló csendőrszervezők, mint egyes szolgálaton kívül levő csendőr egyének megtámadtatása, megsebesítése, sőt szégyenletes lefegyvereztetése az utóbbi időben szinte napirenden van.

Intézményünkben, mely immár több mint három évtizedes dícsőséges multra tekinthet vissza, korábbi időkben is fordultak elő ilyen sajnálatos események, de csak elvétve, igazolva azon alapigazságot, hogy a legderekabb testületben is fordulnak elő sefejtes elemek és egészen természetes, hogy egy több mint tízezer főnyi testület nem állhat kizárólag elsőrangú egyénekből.

Az utóbbi időben sűrűn ismétlődő ily esetek azonban egyáltalán nem egyeztethetők össze intézményünk dícsőséges multjával.

„Csendőr!”

Az egész művelt világon az államhatalomnak, a polgár életének és vagyonának feltétlen biztonságát jelenti e szó.

„Magyar csendőr!”

Fogalom volt ez már, mely a kétségtelen megbízhatóságnak, hűhatatlannak, az erélynek és feltétlen tekintélynek mintaképet lebegtetette mindenkor szemünk elé.

Az utóbbi időben már nem egyes szórványos esetekben, hanem igen sűrűn tanúsított helytelen szolgálati magatartás, a testületünk tekintélyét alapjában meg-ingató esúfos lefegyverzések, melyek minden egyes esetben a könnyelmű csendőr életének és a féltékenyen őrzött fegyverbecsületnek együttes sirjává lettek, arra intenek, hogy ha ezen az uton haladunk tovább, hamar elpredáljuk dicső elődeink fáradságos munkájának örökségül reánk hagyott gyümölcsét.

Minden lefegyverzés, általában minden oly ellenszegülési eset, melyben a csendőr huzza a rövidebbet a támadóval szemben, a fennálló magatartási és eljárási szabályok mellőzésének következménye. Ezen szabályokat itt újból emlékeztetbe idézni csak ismétlése lenne szolgálati szabályzatainknak s nem tartozik e cikk keretébe.

Feladatunk ez alkalommal — minthogy nem szorítkozhatunk egyedül a lefegyverzések lehetőségeinek megvilágítására — mindennemű ellenszegülési esetek indító okait kikutatni, s ha ezeket megtaláltuk, módot keresni arra, hogy ezen okok megszüntetésével, illetve kiküszöbölésével az ellenszegülések lehetőségét a minimális mérvre redukáljuk.

Mielőtt tovább mennénk, előbb meg kell állapítanunk, hogy lefegyverzés és ellenszegülés lényegében egy és ugyanazon dolog s csak a mindennapi használatban szoktuk a megtámadott csendőregyén vagy járőr részéről kudarccsal végződő ellenszegüléseket lefegyverzésnek — minden más ellenszegülési esetet röviden ellenszegülésnek nevezni.

A lefegyverzések hol a járőr két tagjának együttes fellépésére vonatkozó szabály szem elől tévesztéséből, hol pedig a szükséges elővigyázat mellőzéséből keletkeznek. Hogy az — úgyszólván — állig lefegyverkezett csendőrszervezőt nyíltan, szembev érő támadás lefegyverzéssel végződjék, szinte elképzelhetlen. Mint a példák igazolták, a lefegyverzések, úgyszólván mindig orvtámadások következtében állottak be.

Kétségtelen, hogy a járőr oly viszonyok közé is kerülhet, hogy lefegyverzése ellen semmit sem tehet, például, ha rejtekhelyből, előre nem gyanítható okból, helyen és időben a járőr mindkét tagja két vagy több támadó részéről intézett jól irányított lövésekkel leterítetik. Mindazonáltal ez csak igen ritkán előforduló eshetőség. Az ilyen kivételes és rendkívüli eshetőségtől eltekintve az orvtámadások ellen a csendőr személyi biztonságát illetőleg egyedüli biztosíték a legfokozottabb elővigyázat, hogy támadás esetén azt azonnal a legeredményesebben és legerélyesebben elhárítani mindenkor kész legyen. — úgy helyezkedjék el minden egyes alkalommal, úgy portyázzon, hogy orvtámadásnak kitéve ne lehessen, vagy ha ilyen mégis bekövetkezik, az ne érhesse egyszerre a járőr mindkét tagját.

Mindemellott a legfokozottabb elővigyázat is csak bizonyos fokú biztosíték lenni a lefegyverzés lehetősége ellen s bár a járőr részéről tanúsított elővigyázat és óvatosság az ellenszegülni, vagy orozva támadni készület a támadástól vissza is tarthatja, nem az elővigyazattal, óvatossággal fogjuk az orvtámadásoknak legeredményesebben elejét vehetni, hanem egy a csendőr

Hegedűt, harmonikát, tárogatót,

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállit.
M. kir. udvari és hadsereg szállitó, a Rákóczi-Tárogató feltalálója. Budapest, II., Lánoszilád-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becszerelése. — Arjegyzék minden hangszer elő külföldi.

puskájánál és kardjánál sokkal megbízhatóbb fegyverrel, — ha ezzel tényleg rendelkezünk, — a *tekintélytel*, fejtetéseink eme végzetlajára, a *tekintélyre* még többször vissza fogunk térni és hővebben foglalkozni is kívánunk meg vele.

Áttörve az ellenszegülési esetőségekre és okokra, ezeket csoportosíthatjuk és megkülönböztethetjük mint tárgyi, továbbá a támadó illetve ellenszegülő személyéből, egyéniségéből eredő, az ellenszegülő egyéniségén kívül álló és végül a csendőr eljárásában, magatartásában rejlő okokra.

Az *ellenszegülések tárgyi oka* lehet a csendőr elleni elkeseredés, bosszúérzet, a csendőr eljárása által veszélyeztetett magánérdek védelme, — ebben bennefoglalatik az elkövetett bűncselekmény felfedezésének megakadályozása, — továbbá szökés megkísérlése és végül a virtus;

az *ellenszegülő személyét, egyéniségét illető ok* lehet a támadásnak az egyén vakmerősége, közártalmu volta;

az *ellenszegülő egyéneken kívül álló ok* lehet az illető ittassága vagy a beszámítását kizáró bármely más körülmény;

a *csendőr eljárásában, magatartásában rejlő ok* pedig jogtalan, szabálytalan eljárás, így szolgálati hatalommal való visszaélés, durvaság, bántalmazás, gunyolódás.

Az ellenszegülés tárgyi okai közt felemlített elkeseredést az ellenszegülő részéről úgy a csendőr jogtalan vagy egyébként szabálytalan eljárása, mint a részéről alkalmazott törvényes eljárási szabályok szigora és velt igazságtalansága is felidézheti.

Az ellenszegülések lehetőségét elősegítő körülményként szerepelhet meg az elővigyázat mellőzése és a tekintély hiánya.

Utolsónak hagytuk a fenti felsorolásban a csendőr eljárásában és magatartásában rejlő okokat, de legelőbb ezekkel akarunk foglalkozni, mert elsősorban magunk legyünk hibátlanok, a mi magunktartása legyen kifogástalan s akkor emelt fővel vallhatjuk magunkat a törvény őreinek s joggal követelhetünk mindenki részéről feltétlen tiszteletet a magunk személyén át törvénynek és szabálynak.

A csendőr *egyénele* sohasem válhat a támadás, illetve ellenszegülés okozójává, ha eljárásában és magatartásában minden körülmények közt teljesen törvényes alapon áll s a szabályokat a legszigorubbán betartja.

Nem ritkák azon fegyverhasználati esetek, melyek bár bizottságilag jogosoknak nyilvánítottak, mégis a csendőr nem egészen szabályszerűnek mondható — talán kibívó vagy gunyos — magatartása által idézettek elő.

Az előfordulható ellenszegülési esetek nagy hányadát kiküszöbölhetjük tehát, ha a fennálló szabályokat a

leglelkiismeretesebben betartjuk s akkor sem az esetleges ellenszegülésekért, sem az ezek folytán bekövetkező fegyverhasználatokért a csendőrt nem lehet majd hibáztatni.

A támadó egyéniségén kívül álló okokból, tehát ittas vagy egyébként beszámíthatlan állapotban levő egyének részéről intézett ellenszegülések bármikor bekövetkezhetnek. Ily eseteknek azonban tulajdonképpen csakis orvttamadások formájában szabadna előfordulni, mert nem szabad elfelejtenünk, hogy (ha csak a szolgálat érdekében nem feltétlenül szükséges) ittas, vagy egyébként beszámíthatlan állapotban levő egyénekekkel szemben mindennemű szolgálati fellépést mellőznünk kell. A járőr ily esetekben intézkedéseit (ittas egyén eltávolítása a közönség szemei elől stl.) községi közegok vagy egyéb polgári egyének közbenjöttével tegye meg. Ha pedig a járőr ily egyénekekkel szemben mégis kényszerülve van szolgálatilag fellépni, a Szolgálati utasítás (Cs—1. II. rész) 36. §. d) pontja alapján már eleve alkalmazhatja a bilincset s ily módon veheti elejét az esetleges ellenszegülésnek.

A támadó egyéniségéből eredő és a tárgyi okokat, melyek az ellenszegülést felidézhetik, nem fog módjában állni kiküszöbölni a csendőrnek. A támadó vakmerőséget, közártalmu voltát, a csendőr elleni elkeseredését, bosszúérzetét, a csendőr törvényes eljárása által veszélyeztetett magánérdek védelmét illető igyekezetét, vagy szökési célzatot megszüntetni nem áll módjában a csendőrnek. Ezen okok részben az egyénnel született vagy abban kifejlődött rosszra való hajlamból, részben pedig a pillanatnyi körülmények által az egyénben felidézett lelkiállapothól folynak és könnyen érthetők. De ha magát a támadás indító okát kiküszöbölni nem is áll módunkban, mégis keresnünk kell egy eszközt, melylyel ezen egyéni hiba vagy pillanatnyi lelkiállapot hatása alatt álló és ellenszegülésre kész egyént, az ellenszegülési szándékának végrehajtásában megfontolásra készteszük esetleg az utolsó pillanatban a támadástól visszariaszozzuk.

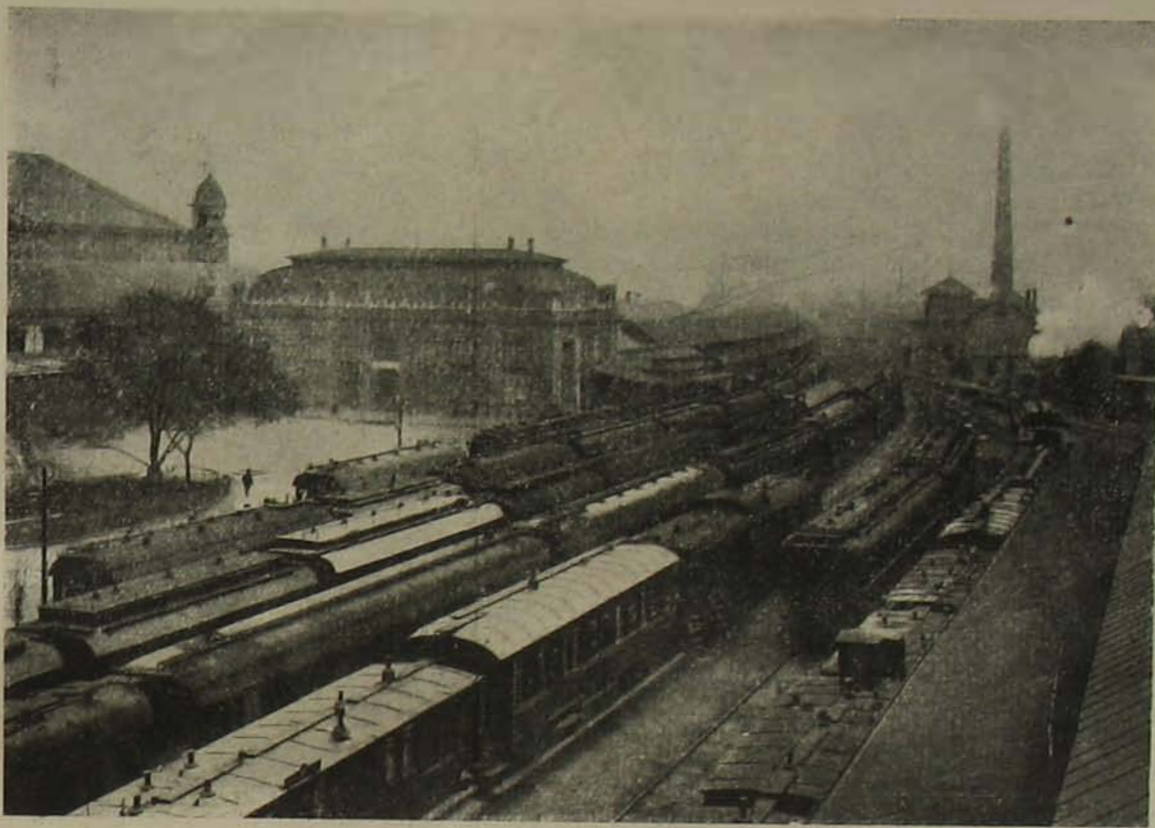
Ezen eszköz, mely, ha vele tényleg rendelkezünk, még oly esetekben is, ha netalán a kellő elővigyázatot mellőznünk, az ellenünk való támadástól mindenkit vissza fog tartani és a mely a tárgyi okok közt felsorolt virtust is lehűti, ezen eszköz a *tekintély*.

Ha tekintélye van a csendőrnek a lakosság körében, akkor eljárása sokkal könnyebb lesz, ezéjét mindig könnyebben fogja elérhetni és intézkedései eredményessége elleni cselekedetekre sohasem fogja senki sem kaphatni magát.

A vakmerő, közártalmu, bosszúálló vagy elkeseredett egyének az utolsó pillanatban, a mikor támadásra már szinte kész, észébe fog ötlelni, hogy hiszen a csendőrrel nemcsak nem szabad, de nem is lehet ujjat húzni, mert, mint számtalan esetben hallotta és talán egy-

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejtájtást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyyszerész Kispeszen. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítas.

A mozgóposta. — A nyugati pályaudvar postavágányai.

némely esetben tapasztalta is, az ellenszegülésnek káros, sőt gyászos következményei lehetnek nemcsak utólag, a mikor az ellenszegülő törvény előtt felelősségre vonatik eselekedetéért, hanem pillanatnyilag is a jogtalanul és bünyös módon megtámadott csendőr részéről jogosan alkalmazott önvédelmi, vagy a részére egyébként biztosított fegyveres akció formájában.

Az elővigyázati rendszabályok állandó alkalmazása mellett tehát elsősorban a csendőr tekintélye lesz az, a mi mindenrendű és bármily lelkiállapotban levő egyént az ellenszegüléstől vissza fog tartani.

Persze a tekintély nem hull érett gyümölesként az ölünkbe s azt nem viheti mindenki oly egyszerűen magával, mint a puskát, vagy kardot. A tekintélyt meg kell szerezni.

Hála derék elődeinknek, kit bátor, megalkuvást nem ismerő erélyes magatartásukkal intézményünk jó hírét megalapították, mindenki, a ki a csendőr-ruhát felölti, azzal együtt már egy bizonyos fokú tekintélyt is magának mondhat. Kötelessége minden csendőrnök ezen saját érdeme nélkül reáharamlott kincsét gyarapítani, mindig azon lenni, hogy eljárásával, magatartásával intézményünk tekintélyét növelje.

Az a kérdés most már, hogyan teherjük ezt, hogyan szereshetünk tekintélyt, hogyan óvhatjuk meg és hogyan növelhetjük a már meglevő tekintélyünket.

Ez utasításainkban kifejezetten sehol sincsen megmondva s bár egy igen nehéz és igen fontos kérdés,

alapjában véve ezt is röviden el lehetne intézni azzal, hogy rímutatunk szabályaink legpontosabb betartására. Szabályaink úgy vannak alkotva, hogy azoknak pontos betartása a csendőrnök csakis tekintélyt hozhat és tiszteletet parancsol mindenki részéről a csendőr irányában.

Igazságosság, méltányos, jóakaratu bánásmód, a lakosság érdekeinek pártolása és megóvása, annak dokumentálása, hogy törvénytisztelő népnek igaz barátja a csendőr, nem pedig az állambatalom által a nép nyakára akasztott nyűg, alkalmatlankodó, kellemetlenkedő sujtó ostor, melytől csak rosszat, kellemetlent várhat mindenki, legyen az békés polgár a vagy a rend és törvény ellenese. — tehát az igazságos, méltányos bánásmód egyrésztől. — másrészt pedig a közártalmu egyénekkel, a békétlen felforgatókkal, gonosztevőkkel szemben adott esetben a legszigorubb eljárás habozás nélküli azonnali foganatosítása, a szabályszerű megelőző intézkedések azonnali legerélyesebb foganathavétele, — ezek fogják részünkre a tekintélyt biztosítani.

Se szeri se száma a kihágásokat meghatározó törvényeknek és szabályrendeleteknek. Ezek ellenőrzésében, ha esekély apró mulasztásokat, vagy talán egyáltalán nem szándékosságból eredő eselekedeteket tapasztalunk, ne lépünk fel azonnal nagy hangon a rendelkezésünkre álló hatalom fitogtatásával, ne fujjunk fel egy-egy apró kihágást olyannyira, hogy az a tudatlanságból vétett gyámoltalan, ártalmatlan egyén szinte halálra

ijedjen, — ezzel nem fogunk tekintélyt szerezni. Az ily eljárás az egyénileg gyáva népben félelmet fog gerjeszteni, ez pedig nem célunk. — mert félelem és tekintély két egymástól nagyon különböző fogalom, — az ellentállóbb természetű, önálló gondolkodású és socialistikus eszméktől áthatott lakosságban pedig ellenállást, ellenmondást idézünk fel s máris ott fogunk tartani, ezen jelentéktelen kibágás körül tanusított helytelen magatartásunk folytán, hogy az utóbb említett egyéneket a bosszúvágy fogja vezérelni irányunkban a legközelebbi találkozás alkalmával és minden más alkalommal is. Mindenesetre mindenkiben csak elkeseredést és elleneséges érzületet szitunk basáskodó eljárásunkkal.

Igyekezünk tehát a lakosságban azon tudatot, meggyőződést felébreszteni és megerősíteni, hogy a csendőr tényleg a közbiztonság és a csend őre, a törvény feltétlen tisztelője, a ki a törvény legpontosabb betartását ellenőrzi ugyan, de nem keresi az alkalmat, hogy minduntalan minden apróságért mindenkibe belekössön. Viszont azonban azon tudatot is tartjuk ébren a lakosságban, hogy az, a ki rendbontó, felforgató, a törvényes rend ellen lényegesen vétő a csendőrben oly egyént ismerjen, a ki szolgálati hatalmának teljes súlyával. — de nem visszaélve azzal, — a legerélyesebben és megalkuvást, tétovázást nem ismerő módon jár el vele szemben, sőt ha kell, fegyverét is használja.

Hogy a csendőr ezen méltányos, jóakaratu, nevelő irányzatú, másrészt pedig legszigorubb és legerélyesebb eljárást tanusítsa, a mi egyedül képes neki tekintélyt biztosítani, ahhoz a csendőrnek önmagát kell hozzászoktatnia. Példát e tekintetben a fiatalabb az idősebb bajtársától kell hogy vegyen, minden csendőrnek pedig előjáróinak vele szemben tanusított magatartásából és bánásmódjából kell példát merítenie.

Igen fontos tényező tehát a csendőrlegénység ezirányú nevelésében, oktatásában a helyes, igazságos fegyelemkezelés.

A fegyelem kezelésére hivatott előjáró részéről a tapasztalt szabály- vagy törvényellenes cselekmény jelentőségének, horderejének helyes felismerése, a rendelkezésre álló fegyelmi eszközök melyikének alkalmazása, az alárendelttel való szóbeli érintkezés hangjának, modorának megválasztása, — hol van jóakaratu oktatásnak, figyelmeztetésnek, hogy úgy mondjuk rábeszélésnek helye és hol alkalmazandó a szigorú éreztető, a következményeket sejtető, de mindamellett nem durva önérzetet sértő beszédmodor; — hogy sohasem legyünk durvák, önmagunkról sohasem felejtkezzünk meg, szitkozódástól, átkozódástól mindig gondosan óvakodjunk, tettelegességre meg éppen ne ragadtassuk magunkat, — másrészt hogy ott, a hol annak szüksége fennforog, a fegyelmi eszközöket azonnal a legnagyobb erélyvel alkalmazzuk, nehogy helytelenül alkalmazott elnézéssel, helyén nem levő jóakarattal a fegyelemnek ártalmára

legyen eljárásunk. — ezek biztosítékai, előfeltételei a helyes fegyelemkezelésnek.

És azon csendőr a ki ily fegyelemkezelést tapasztal előjárói részéről, ugranyilyen szabályos, igazságos és egyedül helyes eljárást fog alkalmazni a lakossággal szemben. Mert hiszen a csendőrnek a törvény ellenőrző szolgálata szinte hajszálra hasonlít a katonai fegyelemkezeléshez. A lakossághoz való viszonya igen sok vonatkozásában nagyon hasonló az előjárónak az alárendelttel való viszonyához. — jól megjegyezvén, hogy megtorlásra a csendőrnek semmi körülmények közt nincs joga, intézkedései, legyenek ezek bár a fegyver használata által alkalmazottak, mindig csak a megkiserelt, vagy már foganatba vett büntetendő cselekmény véghezvitelének vagy folytatásának megakadályozására irányulhatnak.

Igazságos, szabályszerű, másként azonnali erélyes eljárással szerezhetünk tehát tekintélyt magunknak.

Szolgálati utasításunkban két helyen találunk olyan rendelkezést, mely tisztán és világosan a tekintély megóvása czéljából ad a csendőrnek oly jogokat, melyek őt máskülönbben, talán súlyos törvényellenes cselekedetek esetében sem illetik meg.

A szolgálati utasítás (Cs—1. II. rész) 117. §. 2. pontja, illetve a 7. pont utolsó bekezdése megadja az elfogás, illetőleg elővezetés jogát a csendőrnek az esetben, ha a kihágáson tettenért egyén a kihágást a járőr részéről történt megintés daczára is folytatja.

Sokszor súlyos bűncselekmények sem indokolják a gyanusított elfogását vagy elővezetését, így pl. ha a tettes kiléte ismeretes, állandó lakása és foglalkozása van, összebeszéléstől, bizonyítékok megsemmisítésétől, nyomok megmáskulósításától vagy szökéstől tartani nem lehet s ime egyszerű kihágás esetében is elfogást alkalmazhat a járőr, ha a megintés, azaz ismételt figyelmeztetés daczára is engedetlenséget, a kihágás továbbfolytatását tapasztalja. Világos tehát, hogy nem a kihágási cselekmény megtorlása, hanem a csendőrség tekintélyének megóvása végett adatott a csendőrnek ez esetben az elfogás, illetve elővezetés joga.

Ugyancsak a fentidézett §. IX. h) pontja elővezetést ír elő az esetre, ha valaki a csendőrt szolgálata közben többek előtt durván és lealacsonyítólag szidalmazza vagy sértegeti és ezzel ismételt figyelmeztetés daczára nem hagy fel.

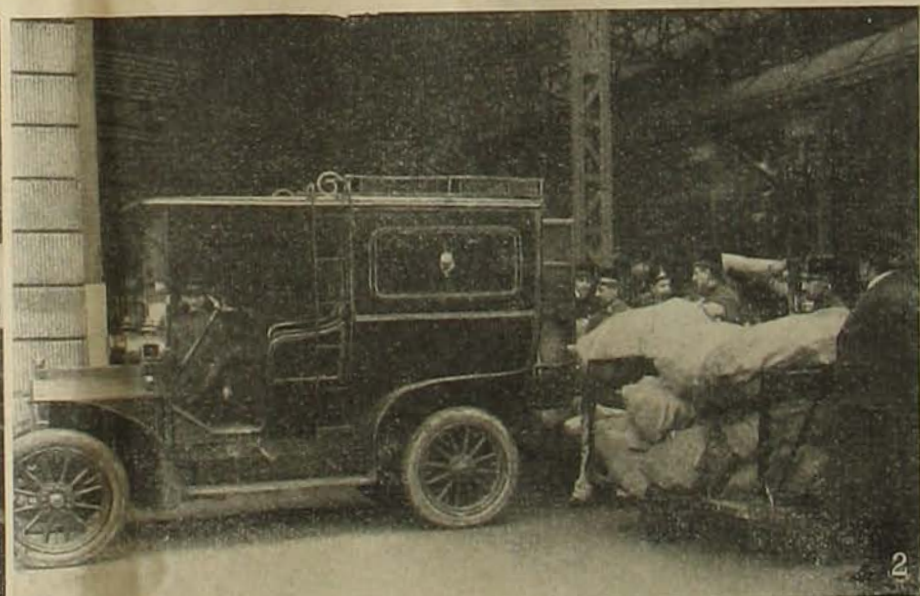
Ezen pont intenciója világosan és félremagyarázhatatlanul a szolgálatban álló csendőr tekintélyének megóvása.

Feljegyzéseinket összegezve megállapíthatjuk, hogy a lefegyverzések és ellenszegülések akkor kerülhetők el legsikeresebben, ha szabályos, szigoruan törvényes eljárással, a körülményekhez képest méltányos vagy legszigorubb és legerélyesebb bánásmóddal tartjuk fenn és növeljük intézményünk tekintélyét s e mellett a legmesszebbmenő elővigyázatot is tanusítjuk.

BUTOR

kézpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNEL
 BUDAPEST, VI., TEREZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen :: Telefon 88—59.

BUTOR

A mozgóposta. — 1. Csomagberakás a postavágányokon. — 2. A keleti posta átrakása. — 3. Karácsonyi csomagok. — 4. Levelék osztályozása egy éjjeli vonaton.

Álljunk meg a lejtőn! Térjünk vissza az igaz utra! Mutassuk meg, hogy méltó utódai vagyunk három évtizedes hűbőség fáradhatlan munkásainak, s csafoljuk meg azon látszatot, mintha a régi tekintély és hírnév alábanyatlásának korszakát akarná bevezetni a mostani nemzedék.

A katonai büntetőtörvény ismertetése.

Irtó; Justus.

(Folytatás.)

A katonai büntetőtörvényben vétségnek nyilvánított cselekmények vagy mulasztások — a törvény 4. §-a szerint, — vagy olyanok, a melyeket mindenki önmagától tiltottaknak ismerhet fel, vagy olyneműek, hogy a tettes, az azokra vonatkozó szabványt vagy tilalmat, állásánál (pl. katonai hivatalnok), szolgálatánál (pl. minden tényleges állományú katona, honvéd, csendőr) vagy egyéb viszonyainál fogva tudni köteles.

Az ily törvényellenes cselekmények vagy mulasztások, — a mennyiben törvényes fogalmukhoz gonosz szándék nem szükséges, — még akkor is vétségek gyanánt büntetendők, ha sem gonosz szándékkal nem követették el, sem kár, vagy hátrány nem következett belőlük.

A tulajdon biztonsága elleni vétségekhez, mint pl. lopás, sikkasztás és csalás vétségeibe, illetve ezek tényálladékának bizonyításához, a gonosz szándék igazolása feltétlenül szükséges.

A katonai büntetőtörvény 5. §-a szerint, valamely cselekménynek vagy mulasztásnak vétségül való beszámíthatását ugyanazok a körülmények zárják ki, mint a melyek fentebb a büntetteknél felsorolva vannak.

Ugyane törvény 7. §-a szerint azonban, bár a teljes ittas állapot valamely cselekménynek vagy mulasztásnak büntettként vagy vétségként való minősítését illetve büntetését kizárja, a részlegesség maga, mint kbtk. 797. §-a szerinti közérközlenség elleni vétség, egy hónaptól három hónapig terjedhető fogsággal büntetendő.

Ez utóbbijelzett szakasz második bekezdése szerint, az imént említett büntetés súlyosabb mértékben, illetőleg súlyosabban szabandó ki azokra, a kik saját tapasztalataikból tudhatták, hogy ittas állapotukban hevesebb indulatúak, garázdálkodók stb. Sőt hat hónapig terjedhető fogságra is felelhetők akkor, ha az ittas állapotban elkövetett cselekményből vagy mulasztásból súlyosabb természetű hátrány keletkezett.

A katonai büntető törvény 8. §-a szerint az előljáró parancsa a büntett vagy a vétség beszámíthatóságát nem zárja ki, ha csak a törvény erre nézve bátorozottan kivételt nem tesz.

Ezt nagyon fontos tudni a csendőrnek, különösen a fegyverhasználati esetekben abban az esetben, ha az őrsparancsnok vagy akár a járőrvezető is, a ki e minőségében

ben szintén előljáróként szerepel, valakinek meglövését vagy megszurását rendeli el akkor, mikor azt a fennforgó körülmények indokolttá még nem teszik.

A törvény 10. §-ának 2. bekezdése értelmében büntettek és vétségek a védképtelen egyének, gonosztevők, ismert elmebetegek, alvók és oly személyek ellen is elkövethek, a kik szerelmüket önmaguk kívánják vagy abba beleegyeznek.

A csendőrnek tehát tudnia kell, hogy ha valamely, vele szerelmi viszonyban levő és az együttes öngyilkosságba beleegző nőt agyonlő, agyonszur, vagy rajta súlyos testisértést okoz, vagy ugyane cselekményt oly gonosztevő ellen követné el, a ki az elkövetett cselekménynél fogva reá várando súlyos büntetéstől akként szeretne megszabadulni, hogy a csendőrrel magát agyonlővesse vagy szurassa, — ha ő maga életben marad, ugyanaz a büntetés vár reá, mintha a cselekményt gonosz szándékból követte volna el.

Mielőtt a további törvénytörvények ismertetését megkezdném, itt megjegyzem még, hogy a katonai büntetőtörvény 15. §-a szerint valamely gonosztettnek már a kísérlete is büntetést képez, mihelyt a gonosz szándéktól vezérelt egyén a véghezvitelre vezető (irányuló) cselekményt megkezdte s a büntett véghezvitelo csak a tettes tehetetlensége vagy valamely külső akadály közbejövetele vagy a véletlen miatt maradt abban, illetőleg nem volt befejezhető.

A gonosztett kísérlete e szakasz szerint ugyanazzal a büntetéssel sújtandó, a mely a véghezvitt büntetetre van szabva. Szóval a büntett kísérlete miatt épen úgy ítélik el minden tettes, mintha a szándékolt büntetett teljesen végrehajtotta volna.

A 16. §. szerint a törvény ezen rendelkezése a vétségek kísérletére is alkalmazandó, ha csak az attól való eltérés egyes esetekre nézve a törvényben különösen megállapítva nincs, vagy a vétség sajátosságos természetéből önként nem következik.

A katonai büntetőtörvény 20. §-a szerint, a büntettek büntetései csupán azokat felsorolva, a melyek csendőrök és altisztekkel szemben alkalmazhatók, a következők:

1. a halál,
2. a börtön,
3. elbocsátás,
4. lefokozás.

A vétségek büntetései: fogság, elbocsátás, lefokozás. A börtönbüntetésnek két foka van: az első fok «börtön» szóval, minden jelző nélkül; a második fok «súlyos börtön» kifejezéssel jelöltetik meg.

Ugyancsak két foka van a fogságbüntetésnek is. Az első fok minden jelző nélkül «fogság»-nak, a második fok pedig «szigorú fogság»-nak neveztetik.

És kétféle az elsőfokú fogság is, a mennyiben csendőri reálbörtönre egyénekre csupán «fogság» szabható ki,

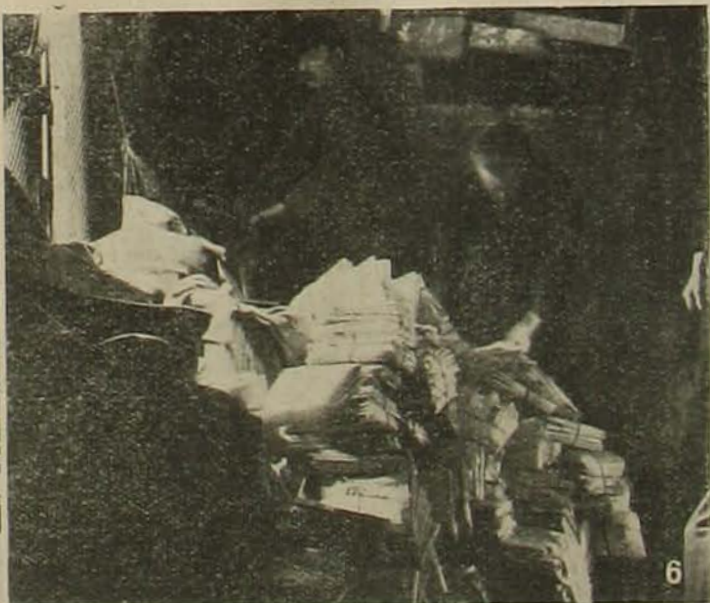
LEGOLCSÓBB ÉS LEGJOBB BESZERZÉSI FORRÁS.

Varrógép, kerékpár, gramofon és lemezek **kedvező részletre** Havonta ny felvételek. Mindenféle alkatrészek kaphatók. Nagy javítóműhely. — Zománczó és nikkelező intézet. — Árjegyzék ingyen.

KELEMEN ÉS TÁRSA, SZEGED.

6

8

8 A mozgóposta. — 5. A mozgópostás íróasztala. — 6. Ujságok leadása. — 7. A posta útadása egy útközi állomáson. — 8. A mozgópostás pihenője.

míg őrmesterek, járás- és törzsőrmesterek enyhébb vétségek miatt, úgynevezett «foglár-fogság»-ra is ítéltetők.

E két különböző fogság, a végrehajtás tekintetében, annyiban különbözik egymástól, hogy a fogságra ítélt egyén közös szobában tölti büntetését, a foglár-fogságra ítélt pedig a foglár szállásán vagy más e célra szánt különszobában tölti azt le.

Ezek a büntetések pedig úgy a börtönbüntetésnél, mint a fogságnál hajtják, kemény fekhelyvel, magánfogságba zárással súlyosbításiok; s ezeken felül az elsőfoku börtönbüntetéssel kapcsolatosan a lefokozás és a csendőrségből való elbocsátás mindenkor kimondandó, a fogságbüntetésnél pedig ugyanezek, ha a körülmények úgy kívánják, súlyosbításként alkalmazhatók.

A ki elien az ítéletben a lefokozás kimondatott, az nemcsak a csendőrségnél kapott rendfokozatát veszti el, hanem az előbbi csapatjánál viselt altiszti rendfokozatát is; még pedig a cselekmény súlyosságához képest esetleg az újból előléphetésre való képtelenség kimondásával. Az, a kire az előléphetésre való képtelenség az ítéletben kimondatott, ez ítélet megerősítése után sem a csendőrségben, sem más katonai csapatokban vagy honvédségben többé altiszti rendfokozatot nem viselhet.

Az ítéletnek ekként való súlyosbítása azonban csakis a «súlyos börtön»-büntetésnél nyer alkalmazást, míg a börtön- és fogságbüntetésnél nem.

Abban az esetben, ha az ítélet lefokozásra és elbocsátásra szól, ki kell mondani, a törvény 32. §-a értelmében, a vitézségi éremnek és egyéb szolgálati vagy

díszjeleknek az elvételét is, a mely rendelkezés értelmében az anidőszertint kiüntetésekül alkalmazott 1. és 2. oszt. vitézségi ezüst érem, arany érdemkereszt, koronás ezüst érdemkereszt, ezüst érdemkereszt, katonai szolgálati jel, katonai jubileumi kereszt és az 1912—1913 emlékkereszt, valamint az előjelzett öt rendbeli kiüntetés jel után esetleg élvezett javadalmazás (jelvény-pótdíj) elvétele illetve elvesztése is kimondandó.

A katonai büntetőtörvény 134. §-a szerint a katonai egyének (csendőrök) által elkövetett bünteték büntetőségének elévülési határideje:

- a) husz év, az oly büntettekénél, a melyekre életfogytig tartó börtön van szabva;
- b) tíz év, az oly büntettekénél, a melyek 10 évtől 20 évig terjedhető büntetéssel sújtandók;
- c) öt év minden egyéb büntetetre nézve.

A vétségek büntetőségének határideje a kbt. 135. §-a szerint:

- a) három hónap, ha vétségre, mint legnagyobb büntetés, súlyosítás nélküli elsőfoku fogság;
- b) hat hónap, ha súlyosbításokkal egybekötött elsőfoku fogság;
- c) egy teljes év, ha a fentieknél szigorúbb büntetés, lefokozás és elbocsátás van az elkövetett vétségre büntetésül meghatározva.

A 136. § szerint azonban ez az elévülés csak annak válik javára, vagyis csak azt mentesíti a büntetés-től, a ki:

- a) a büntetésből vagy vétségéből származó haszonnak nincs már birtokában;
- b) a mennyire az a büntett vagy vétség természete engedi, tőle telhetőleg kártérítést adott;
- c) a ki a büntett elévülésére meghatározott idő alatt újabb büntetést el nem követett, vagy a vétség elévülésének ideje alatt büntetetlen vagy vétségben bűnösség nem vált; és
- d) a büntett elkövetése után az osztrák-magyar monarchiából meg nem szökött.

A 139. § szerint azonban az oly büntettekénél, a melyekre halálbüntetés van szabva és a szökés katonai büntetésénél, az elévülés nem oltalmazza a teltest a vizsgálat és büntetés ellen.

Az elévülés azonban, e szakasz második bekezdése szerint, még ezen büntettekénél is enyhít annyit a kiszabandó büntetésen, hogy ha a kötél általi halállal büntetendő büntett elkövetése óta 20 év s az agyonlövés általi halállal büntetendő katonai büntett elkövetése óta 10 év eltelt és a 136. § szerinti fentebb jelzett feltételek bekövetkeznek, a kötél általi halálbüntetés helyett 10 évtől 20 évig terjedhető súlyos börtön, az agyonlövés általi halálbüntetés helyett pedig 5 évtől 10 évig terjedhető börtön szabható ki.

A katonai büntetőtörvény általános határozványait ezekkel befejezván, közleményem további részében katonai szolgálati- és állaskötelességek megsértéseivel ellő-

A mozgóposta. — A repülő posta.

vetett katonai bünteteket és azok büntetéseit fogom ismertetni, de, mint már előbb is említettem. azoknak is csak azt a részét, a melyeknek megsértései és az ezekből származó büntetőbirósági rendes vizsgálatok, a csendőri szolgálat és a csendőri büntetőbiráskodás terén, tapasztalat szerint, előfordulnak. (Folyt. köv.)

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A kalendáriumok történetéből.

Azokkal, a kik valamely szűköz év február 29-én születtek, az az igazságtalanság történik, hogy bárom évig egymásután nem részesülnek a minden más halandóknak fentartott örömben, hogy születésnapjuk évfordulóját megünnepelbessék.

Vannak tehát naptári páriák is, kiket semmi emberi bölcsesség és szabadelvűség még soha sem tudott s nem is fog tudni soha a többiekkel egyenlő polgári s társadalmi jogban részesíteni. Ezek engesztelő áldozatul dohattak az ős időnek ama hosszú küzdelemben, melyet az emberi véges tudomány a természet végtelen törvényei ellenében kénytelen volt századok, évezredek óta folytatni. S nem is oly kicsiny pedig ezeknek az általános szabályból kizárt egyéneknek a száma, mert ha minden másodperczre egy születést veszünk az emberiség egyetemében: akkor egy napra éppen 86,400 születés esik s minthogy ez az eset minden negyedik évben előfordul, tehát csak egy emberöltő alatt milliókra mehet a február 29-én születtek névsora.

Ilyenek az emberi intézmények gyarlóságai, még az ür és az idő felosztását sem képesek igazságosan s kifogástalanul gyakorolni, hogy mindenkire egyenlően süsően a fölkelő nap s feje fölött mindenkinek egyenlő időben forduljon meg a csillagos ég boltozata.

Nincs ebben semmi nagyítás, ne tessék e szavakat üres frázisnak venni, inkább lássuk, miből eredbet e kivételes helyzet, melyben minden emberfia találhatja magát.

A fő-ok minden bizonynyal az emberi ismeret és tudomány tökélytelenségében rejlik, de közvetlenül magában számítási rendszerünk biányosságában is keresendő. Ugyanis a föld napkörüli keringése idejét, melyet polgári esztendőnek nevezünk, nem tudjuk időszámítási rendszerünk alapján teljes pontossággal meghatározni, más szavakkal a nap-esztendő és a polgári esztendő egymásközt összemérhetlenek, incommensurábilisek. Ha a nap mindig az egyenlítőben s nem az ekliptikában, mindig egyenlő sebességgel forogna, csak akkor lenne a polgári s a valódi napesztendő tökéletesen egyenlő.

Napesztendőnek nevezik azon időközt, mely alatt a nap földkörüli látszólagos keringésében ugyanszon pontboz vagy égijegyhez egyszer újból visszakerül. Ez az időköz 365 nap, 5 óra, 48 percz, 46 másodperc, 29 harmadpercz, 50 negyedpercz stb., vagy mondjuk 365 nap és 6 óra. A polgári esztendő pedig röviden csak 365 nap. Ezen 6 órai különbség minden négy évben egy egész napot ($4 \times 6 = 24$ óra) tesz ki s ezt szokták február 28-dikán hozzá adni minden negyedik évhez és ez, az egy nappal (29-ik február) megtoldott esztendőt nevezük szűközévnek. De nevezik ezt bisextilis esztendőnek is, minthogy Julius Cæsar, ki e napári rend-

szert Krisztus előtt a 46-ik évben megállapította, úgy rendelte volt, hogy ez a 6 órából keletkezett nap márczius 6-ik kalendájához (sexto Calendae Marcii) adassék bozzá.

Bárinly egyszerűnek látszik is most, hogy immár föl van táalva ez a Juliánusi rendszer, nem kell azt binni, hogy arra csak úgy 24 óra alatt rájöttek volna a csillagászok.

Számtalan különböző alap szolgált a régi kronológusoknak kiindulási pontul az esztendő meghatározására, nagy eltérések történtek a polgári és csillagászati időszámításban a törz ténelmi följegyzésekben, a nemzeti és vallásünnepnapok évfordulóiban, mig végre rájöttek, hogy a legczélszerűbb esztendői alak a nap látszólagos földkörüli útja. S valóban a napesztendő legjobban megfelel az emberi társadalom mindennapi igényeinek. Ezt választván alapul, azt az igen fontos eredményt érjük el, hogy az évszakok, tavasz, nyár, ősz és tél állandóan megtartják helyzetüket, a legnagyobb hideg és a legnagyobb meleg mindig deczember, illetőleg július havára esnek.

Csakbogy arra, hogy ez változhatatlanul mindig így történjék, szűkésg, hogy a polgári esztendő is egyenlő legyen a tropikus esztendővel, azon időközzel tudniillik, mely két egymásután következő éj-napegyenlőség (equinoctium) közt letelik. A mi pedig, a mint a fent mondottakból kitűnik, nincs így.

Ha az esztendőt, úgy a hogy az egyiptomiak vették, 365 napra tesszük, tehát negyedoappal rövidebbnek, mint a napesztendő: világos, hogy akkor a tavaszi éj-napegyenlőség, mely például ez évben márczius 23 ikára eset, négy év múlva 24-ikára, 8 év múlva 25-ikére, 12 év múlva 26-ikára s így tovább minden négy év után egy nappal későbbre fog bekövetkezni, úgy bogy a tavasz kezdetén uralkodni szokott hőmérséklet, mely a napnak az ekliptikán való helyzetétől függ, lassankint s folytatólagosan egy nappal előbbre tolatik. Április, május, június, stb. hónapokban következőleg 1460 ($4 + 365$) év alatt az esztendő minden napjai egyszer ugyanazon hőmérséklettel fognak birni, melylyel márczius 23-ika a periodus kezdetén az éj-napegyenlőségkor hirt.

Más szavakkal, tavasz, nyár, ősz, tél mindig változásnak lennének kitéve, ez pedig semmi esetre össze nem férhet a társadalmi élet föltételeivel, főkép a földmivelés igényeivel. Hogy a fák egyszer tavasszal, máskor őszszel virágozzanak, hogy a gabona egyszer júliusban, máskor novemberben érjék meg; ez olyan abszurdum, mely ellenkezik a közfelfogással. Pedig, a mint meg fogjuk látni, már ez is megtörtént többször és több helyeken, mert ősz utolján arattak s tél derekán szüreteltek már igen sokszor az emberek. Ezen a zavaros állapoton csak is az interkalálás által lehetett segíteni.

A római esztendő, melyet Numa 355 napból alakított, körülbelül 12 holdforgásnak (354 nap) felelt meg. E számítás tehát éppen a fentjelzett hibába esett, tudniillik igen rövid volt s minden negyedik évben tizenegy napot később következett be a tavaszi éj-napegyenlőség. A deczemberek alatt, Numa után mintegy 300 esztendővel, az eltérés már olyan nagy volt., hogy a márcziusi equinoctium június 5-ére csúszott elé. Hogy tehát a nap mozgásával ismét némileg összhangba hozták a polgári esztendőt, a deczemberek elbatároztak, hogy

GYERÜNK CSAK!
BESZLŐGÉPET és LEÍMZT FUVÓS és VONOS HANGSZERT
CIMBALMOT, ORÁT, ÉNGSZERFELET, REVOLVERT, LÁTÓSVET
FÉNYKÉPZŐGÉPET, OPTIKAI HATÁRTÁSI
COKKAT, VÁSÁROLNI TILBOSZ ESZETRE IS.

SZANTÓ LAJOS
AZ ÉRTESLEK TELJESZÉSE ÉS A TUDÁS ÉRTÉKELÉSE
NEM TUDZAT, ARU
SEM GYERÜNK CSAK!
A MIREVÜ CELEM!

Gyerünk csak

Csendőr urak személyes jó ismerősükhöz

SZANTÓ LAJOS-hoz
SZEGEDRE, (városi bérház) vásárolni!!

Csendőrségi strapa kerékpárt és varrógépet,
hangverseny gramofont és újonc Angyalos-
lemezt, Páthé tünelküli beszélőgépet, cimbalmot,
harmonikát, szitort, tamburczát, orát, ékszer-
féléit, onborotválót, villanyos kezi és aszblámpát,
látósvet, revolvert, fényképezőgépet és háztartási
tárgyakat. — Nagyon kedvező részletfizetésre!
Képes nagy árjegyzékem ingyen küldöm!

minden második évben egy egész hónap interkaláltas-sék február 23-ika és április 1-je közé. E hónap, mely váltakozva most 22, majd 23 nappól állott, mint mercedonius (márczius) nevezetett és így egy interkaláris esztendő most 377, majd 378 napot foglalt magában. E szerint négy egymásutáni esztendő 1465 (355 + 377 + 355 + 378 = 1465) napot tett ki, vagyis közelítőleg négy 364 napos mostani szökő esztendőnek felelt meg. Így tehát most a másik végletbe estek, igen hosszúra vették a polgári esztendőt.

Ezt az interkaláris rendszert később akép javították, hogy egy 20 évi ciklust állítottak fel, mely alatt négyszer 5 egész napot elvettek az esztendőkből úgy, hogy minden ciklus 7305 (1465 × 5 - 20 = 7305) nappól állott, a mi tökéletesen megfelel húszszor 365 $\frac{1}{4}$ napos esztendőnek (365, 25 × 20 = 7305,00). De mennyire bonyolódott, sok zavart okozható számítási rendszer volt ez a húsz évi ciklus! S okozott is nagy zavart, úgy a csillagászatban, mint a törvényszéki ülés napjai s a szünetnapok meghatározásában, vagy a hogy akkor nevezték, a fas és nefas napok elintézésében.

KÉPEINKHEZ.

Képek a mozgópostáról.

Ez az intézmény nem ismeretlen olvasóink előtt, de már arról a rendkívüli munkáról, a melyet a mozgóposták tisztjei és altisztjei végeznek a robogó vonatokon éjjel-nappal egyaránt, csak igen keveseknek lehet fogalma.

A budapesti pályaudvarokról közel száz vasuti kocsik indul naponta levelekkel és csomagokkal megterhelten az ország minden része felé s körülbelül ugyanennyi érkezik be Budapestre az ország minden részéből s más országokból is.

Ez a pár százra menő vasuti kocsik az úgynevezett mozgóposták s mindenik kocsik külön-külön egy-egy postahivatal, a melyben a vasutvonal egyik végállomásától a másikig, épen úgy, mint a városi postahivatalokban, egész napon át, sőt itt még éjjeleken át is felveszik, leadják, válogatják, rendezik a leveleket és más postai küldeményeket az oda beosztott postatisztek és altisztek.

Az induló végállomásról ugyan már a nagyjából rendezve kapják a vonatra a különféle postai küldeményeket, legalább annyira, hogy az egyirányba menők és a csatlakozó állomásokon leadni valók együtt vannak. Ezekből kell aztán az egyes állomásokon és megállóhelyeken leadnivalókat ki- és összeválogatni úgy, hogy mire a vonat az állomásra beér, kész legyen az ott leadandó anyag. A levelek, utalványok és szállítólevelek kulcszal elzárt zsákokban, a csomagok pedig egy csoportban, átadó jegyzék szerint rendezve, az ajtó közelében, hogy a fél esetleg egy percnyi idő alatt, míg a vonat áll, fennakadás nélkül leadhassák s a feladnivalókat felvehessék.

Igy megy ez a munka, mint az ez alkalomból közölt képeken is látható, az egész vonalon a jövet és menet alatt, ahhoz képest, hogy mily hosszú a vasutvonal, 24—26 óráig egyhuzamban s közben bizony még aludni sem lehet, mert mire elszunnyadna a kifáradt tiszt vagy altiszt, már futyul a vonat, jelezvén, hogy új állomásra érnek.

A postatisztek és altisztek mégis szeretik a mozgópostán való alkalmazást, mert ha sokat kell is dolgozni, de ezért rendkívül megbecsülik őket s a mi a fő, a kilométerpénzzel a fizetésük is megduplázódik.

HIREK.

Gyászhirek. Dombrádi Nagy Gyula ny. a. m. kir. csendőrezredes, a Ferencz József-rend lovagja, a m. kir. VII. számú csendőrkerület egykori parancsnoka, ki nemesi családjának utolsó férfitagja volt, jan. 5-én, életének 59-ik évében, Szegeden meghalt. A meghaldogult földimarádnyait január 7-én, délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor Szegeden, a Kossuth-utca 13. szám alatti gyászházból, a református vallás szertartásai szerint, impozáns részvétellel helyezték a belvárosi temetőbe örök nyugalomra. Dombrádi Nagy Gyula ezredes, a csendőrségi intézményben, a melyet igazán szeretett, az általa 1896-ban 6000 koronával létesített, majd 1907-ben 9000 koronára fel-emelt és évenként szeptember hó 12-én, minden csendőrkerület egy-egy érdemes őrsparancsnokának jutalmazására rendelt és a meghaldogult nevét viselő alapítványával is öröklékié vált. Legyen áldott emléke!

Tóth János II. járásőrmester, nagyszöllősi őrs- és járásparancsnok, hosszú, kinos szenvedés után, életének 48-ik, csendőrségi szolgálatának 24-ik évében, 1914. évi január hó 3-án délelőtt 6 órakor, Nagyszöllősön elhunyt. Folyó hó 4-én délután 3 órakor katonai gyász kísérettel, mely a közeli őrsokról összpontosított legénységből állított össze, a nagyszöllősi református temetőben örök nyugalomra helyeztetett. A temetésen nemesszegi Nemeszeghy László százados szárnyparancsnok, Vetter Ferencz hadnagy szakasparancsnok és dr. Hilbert Gyula hadnagy, valamint az őrsokról megérkezett nagyobb számú bajtársak és gyászolók jelentek meg. Ezen altiszten testületünk egy igen derék tagját veszítette, kit bajtársai igaz részvétellel kísérték utolsó útjára. Béke hamvainak!

Dynamitmerénylet egy körjegyző ellen. Hosszu Teofil mogosi körjegyző ellen a múlt év december hó 22-én éjjel ismeretlen tettesek, a lakásába dobott dynamittal merényletet követtek el. A felrobbant dynamit a jegyzőn több könnyebbtermészetű sérülést ejtett. A merénylet alkalmából a megzavart rend helyreállítása és a merénylet kinyomozása céljából a mogosi őrsre Rácz Miklós járásőrmester parancsnoklása alatt 10 főnyi legénység összpontosított. Rácz Miklós járásőrmester a reábizott feladatnak derekas megfelelvén, a tetteseket nagy erélyvel és szakavatottan vezetett több napi nyomozás után Stáry Róbert másodjegyző és Momoligan Juon mogosi lakosok személyében kiderítette. Kik a csendőrség által elfogva, a helyszínére kiszállva volt kir. ügyész szóbeli felhívásu folytán, tényvázlat mellett a gyulafehérvári kir. ügyészségnek átadattak.

Ajánlat. Papp Ferencz Temeskenézen állomásozó csendőr, egy lappanfarokból készített, gondosan berélt, szépen lengő tollforgóját 30 korona utánvétellel megvételre ajánlja.

Kérelmek. Fejes Ferencz, Súly községben állomásozó csendőr, kéri a IV. számú csendőrkerület állományában szolgáló Fejes Imre csendőrt, továbbá Gál János Mária-pócsen állomásozó csendőrt Sarkadi Sándor csendőrt. Kivel 1910-ben a szentjohbbi őrsön szolgált, hogy címét egy fontos ügyből kifolyólag közölje vele.

KÜLÖNFÉLÉK.

Rokkant lovak menedékháza. Különös, de utánzásra méltó szokás dívik a londoni rokkant lovak otthonában, az úgynevezett «Cricklewood Otthon»-ban. Minden újjé napján bankettet rendeznek az otthon lakóinak: lovaknak, ponnyknak és szamaraknak, a melyen a menü

czukorból, süteményből, zabból, válogatott sárgarépából és almából áll. Ezt a szokást egy «halt, öreg állatkedvelő nő honosította meg, és halála óta egy névtelen alapító fedezi a rokkant állapotok megvendégelésének költségeit minden újév napján. Az Otthon lakói közt van egy pompás, barna «Mac» nevű ló, a mely újév ünnepén már régebbi idő óta mindég megadja a csengetyűjelt, mely kollégáit a banketthez szólítja. A legöregebb lakó a 38 éves «Toby», kora utána következik «Marlborough», lord Wolseley volt csataménje, azután «Brandy» és «St. Patrick» két rokkant veterán a búr háború idejéből.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne küldjenek.

M. T. X. Igen.

V. M. 572. Igénye van.

1880. Feltételek: 36 éves, 6 hónapi irodai szolgálat és a vizsga sikeres letétele.

Z. I. K. 1. Czikkére külön válasz. 2. Az osztrák.

N. P. T. Fizetendő.

Jó tin. 1. Két órával. 2. Az öltözeti és felszerelési szabály csak a borotválást tiltja.

H. I. 1. Csak a katonai (csendőr) szolgálat számít. 2. Csendőr is mehet. 3. A legénységi állományban igen.

London. 1. Ha átveszik, átléphet. 2. Igen. 3. Örmester (hasonrangú) 65–85 kor., szakaszvezető (hasonrangúak) 55–70 kor., tizedes 36–55 korona szoldot kap havonta. Befoglalattatik a szolgálati jutalomdíj, ruhakarbantartási átalány és aprólékos kézi szerek fenntartására való pótlék évről-évre addig, amíg élveztet illetékek.

Kács. Olvassa el az 1912. évi LXV. t.-cz. 51. §-át.

1881. 1. Amikor elkészülnek és kioszthatók lesznek. 2. Olvassa el az 1891. évi XIII. t.-cz. 6. és 7. §-át. (Törv. rend. kiv. gyűjtem. 321. lap.) 3. Ilyen szörszülhasogató elintézésébe nem bocsátkozunk. 4. Nem fordulhat elő s így külön § nincs rá.

K. K. Nem jelent meg a könyvpiacon.

S. M. Megilleti.

1122. A csendőrségre nézve az illet. szab. helyesbítésével külön történik intézkedés.

323–2. 1. Ha a koresztek elkészülnek és az arra való igény állományparancsilag tárgyaltatik. 2. Alig. 3. Úgy tudjuk, hogy nem.

Nagy. Az ön nézte helyes.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Ideiglenes nyugállományba helyezetttek:

1914. január hó 1-ével:

Kósa Ignác, I. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Zalatna.

Garamszögi László, IV. sz. csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Késmárk.

Hegyi Jakab, V. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Hegybenczete (Pozsony m.).

Berényi Dénes, VI. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «jelenleg szolgálatképtelen» egy év tartamára.

Választott lakhely: Nagykanizsa.

Fleckert János, V. sz. csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Malaczkta.

Illyés János, VII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Szekelyudvarhely.

Kis János I., I. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

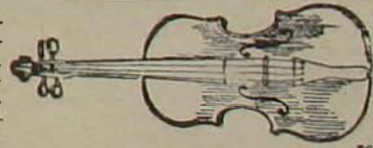
Választott lakhely: Bögöz (Udvarhely m.).

Somogyi Lajos, III. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Siófok.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes nemesen finora és jó hangszert szállítani, mint REMENYI MIHÁLY, a Ludovika Akadémia házi hangszerszerelője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfuvó-hangszer, lüpf. stb., míg Reményi legnagyobb képességű zékéi át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Buda pestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és nemesen. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék korendő.

36

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzre való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetét, után, melyeket hat hónapi felmondási idő letelte mellett helyezni el intézetünknel. 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkeamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betétevő az 1. pontban jelzett betéti időt ki nem köti, 5/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkeamatadó levonásával.)

Előleggel nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki értékek részvényeire. Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy az államos biztosíték ellenében, júnyos kamattal mellett. Utalványok, intézkények és csekknek beszedését e vállalkozás igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és e adunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Guttmann Albert törzsőrmester és Szabó Sándor L. őrsvezető cz. őrmester, mindketten az 1912—1913. évek folyamán lezajlott szerb nemzetiségi mozgalmak tartama alatt az újdéki szárnyirodában felszaporodott irodai munkálatoknak fáradságot nem ismerő buzgalommal, nagy körültekintéssel és lelkiismeretes pontossággal törőnt végzéseért, előjáró számparancsnokuknak ezirányban történt odaadó és hathatós támogatásáért.

Ongai János, Kiss József IV., Zombori Lajos, Grinvalszky Károly, Péterfi Péter és Tóth György őrsvezető cz. őrmesterek, az 1912—1913. években lezajlott szerb nemzetiségi mozgalmak tartama alatt az állam biztonsága és az államellenes cselekmények meggátolása s elnyomása körül kifejtett igen buzgó, eredményes és fáradságot nem ismerő buzgalmukért, alárendelt legénységüknek ezirányban hathatós befolyásolásáért, oktatásáért és helyes fegyvelmezéséért.

Iványos István őrmester, úgy a közbiztonsági, mint az irodai szolgálat terén mindenkor tanusított laudalisan szorgalmáért, lelkiismeretes pontosságáért és előjáró parancsnokának odaadó hathatós támogatásáért, nemkülönböztetve példás magatartásáért.

A m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Kutasi Károly őrsvezető cz. őrmester és Matosec Alajos csendőr, egy gyvernekölés tettesének és részesének, továbbá az Ausztria területén lévő „Mittelland” tüzérségi lövegtelép szerraktárából álkulcs használata mellett elkövetett lopások tettesének ügyes, tapintatos és szakavatott nyomozással eszközölt kiderítéseért, valamint az 1913. évben a közbiztonsági szolgálat terén általában kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért.

Tantos János csendőr cz. őrmester, mert egy kőbor cigányok által elkövetett, 1800 korona kárértékű ló-, kocsi- és ruhaneműlopást, gyorsan megindított és igen célszerűen vezetett nyomozással kiderített és az összes bűnjeleket kézrekerítette.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Szakala Andras csendőr, mert a soproni őrsön, a nagy körültekintést igénylő vasuti felszálló járószolgálatot 1 1/2 éven át mindenkor nagy buzgalommal, kitartással és teljes odaadással jól teljesítette.

Lőrinc Balázs próbacsendőr, egy kőbor cigányok által elkövetett, 1800 korona kárértékű ló-, kocsi- és ruha-

neműlopás kinyomozása és megszerzése körül tanusított eredményes közreműködéséért.

SZÁNTÓ JÓZSEF

kerékpár, gramofon SZEGEDEN, a városi gépek áruháza. rosi bérpalotában.

a csendőr-testület 10 év óta az egész országból vásárol nálam. 10.000 elismerő-levél, jetes köszönetnyilvánítás: Elvem: Nem olcsóságokkal versenyzni, hanem kitűnő árú szállítani. : : : Egyedül képviseltem! Eredeti Pathé tónélkül beszélgép és lemezek : :

HELICAL, PREMIER, POSTELON, BRITANIA és hezyl kerékpárokból, kerékpár szerelések és gummikből, csendőrségi varrogépből, órlásl választék mindenker. Lemez választék készséggel küldök. Képes nagy árjegyzék és kottajegyzék díjtalan : : : :

Eredeti gramofon-tűs gép és angyalos lemezek. Pontos címet kérek, mert több hasoncvű egyén van Szegeden.

ÓRAK, ÉKSZEREK, GRAMOFONOK, LEMEZEK RÉSZLETFIZETÉSRE IS!

Legkitűnőbb lemezek 250 K. részletre 3—4 K. Míg a készlet tart óriás „Reklam” gramofon, 50 cm.-es tölcsérrrel, 6 lemezzel, készpénzfizetésre 40.— K. Villamos-szeblámpa 2 K. Elem (Batteria) 9 havi égési tartammal 8, áll. Legjobb (benzin) tűzgyújtó 70 áll., 2—4 K. és 240 K. Val díscram labdák 1-es 2'60, 2-es 4'60, 3-as 5'60, 4-es 6'60, 5-ös 7'50 K. Erősebb 12 rész-ből álló, 1—1 K-val drágább. Liga Scram, dupla gumival, 14 K. Angol Football-czipó 9 K.-tól feljebb, stb. Ezüst „Betűs” gyűrű tűzaranvóval 80 állór. 14 keratos aranylól 450 korona. Strapa órák 6 koronától feljebb. Számtalan ellismerő levél. Új órákért, gramofonokért 10 évi, javításokért 5 évi jótállás. Történelmi, órákért veszek vagy becserélek.

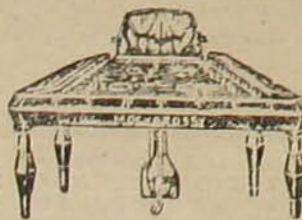

Képes árjegyzék ingyen.

Képes árjegyzék ingyen.

Tóth József, cbronometer és múórák. Szeged, Dugonios-tér 11.

Czimbabalom

Számos Műintézés a jó munkáért. Árjegyzék ingyen.

Legjobb szabad, acélszerkezettel, részletre is. Csodaerős, tisztán hangzó gramofon (beszélőgép) 25 korona a feljebb. — Hozza: Fedák Sári, Király, Rózsa, Becsek, Bonci, Garuso-tól legszébb lemezek 2 K 50 f. Hegedűk világhírű mesterek hű utánozói.

Fuvolák, tárogaldk, ozlerák, harmonikák stb. Hurok. Javítás műterem stb.

Mogyorossy Gyula

kir. ssad. hangszergyár, Bpest. VII., Rákóczi-ut 71.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Gyár-u. 26. sz. (Gyár-utca és Horn Ede-utca sarkán.)

Szíves tudomásul, hogy üzlethelyiségünket, 1913. évi november hó 1-én VI. ker., Gyár-utca 26. szám alá (Gyár-utca és Horn Ede-utca sarkán) helyeztük át.

Új árjegyzékünk megjelent, azt kívánatra minden ör. nek megküldjük. 1914-re szóló, közkeletűségnek örvendő előjegyzési naptárunkat rendelőknek ingyen küldjük meg.

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok és felszerelési cikkek legnagyobb raktára.